І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-6740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 193. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЖОВТНЯ 1960 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 7, 1960 — No. 193. VOL. LXVII.

ОБИДВА КАНДИДАТИ ПОСИЛЮЮТЬ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ

НІКСОНА ВІТАЛИ У ФИЛАДЕЛФІЇ 400,000 ОСІБ, А КЕННЕДІ В КЕНТАКІ 175,000

Ню Йорк. — З наближенням дня виборів обидва кандидати на президента віце-президент Ричард М. Ніксон та сенатор Джан Ф. Кеннеді та їхні співкандидати колишній амбасадор до ОН Генрі Кебот Ладж і сенатор Линдон Б. Джансон посилюють свою передвиборчу кампанію, вірячи в те, що тижні перед виборами рішатимуть про їх вислід. Ніксон 5-го жовтня вів виборчу кампанію в демократичному Ню Йорку, де промовляв в кількох місцях на тему становища республіканців до оборони громадянських прав. Більше як 50,000 нюйоркських виборців чули промови Ніксона. На Рокефеллерській Пляжі чули промову віце-президента понад 20,000 робітників і робітниць, які в обідній порі виповнили були кілька сусідніх вулиць, на яких припинено було коловий рух. Ніксон казав до різнонаціональної юрби слухачів, між якими були і негри, що республіканці більше зробили для оборони громадянських прав впродовж 8-ми років, як демократи у 80-ох роках. У Фордгамському університеті слухали Ніксона 5,000 студентів і професорів. З Ніксоном був нюйоркський губернатор Рокефеллер, який його представляв виборцям, називаючи віце-президента людиною, яка „здібна вести Америку в найближчих чотирьох роках". З Ню Йорку переїхав Ніксон до Филаделфії, де його вітали 400,000 осіб, які утруднювали віце-президентові їзду вулицями міста. Ніксон промовляв у великій залі Конвеншен Голл, і твердив, що республіканці дають гарантію того, що всі громадяни користатимуть із всіх конституційних прав. Демократи, казав Ніксон, не говорять про оборону громадянських прав, коли ведуть виборчу кампанію в південних стейтах. Республіканці не мають причини соромитися своєї діяльности в цій ділянці, як про це свідчить ухвалений закон і запропонований до ухвалення закон, який Конґрес відкинув. Сенатор Кеннеді 5-го жовтня вів виборчу кампанію в стейтах Кентаки і в Індіяні. В Луїсвіллі, Індіяна, вітали його оваційно 175,000 осіб, утруднюючи йому їзду вулицями міста. Поліція обрахувала, що Ніксона в тому самому місті вітали 100,000 виборців. Кеннеді хвалив те місто за те, що воно перше виконало зарядження Найвищого Суду ЗДА і об'єднало школи для навчання білих і кольорових учнів. Головну промову виголосив Кеннеді на прийнятті, що на ньому було 3,000 осіб, які заплатили по $50. В цій промові сенатор Кеннеді атакував Ніксона, закидаючи йому непослідовність та зміну поглядів на важливі проблеми. Стейт Кентаки звичайно голосував за демократів, але цього року є опозиція проти демократичного кандидата з огляду на його католицьку релігію. Кентаки має 10 електорських голосів. Кеннеді казав, що Ніксон змінив свою думку в справі збільшення платень учителям, і в своїх промовах критикує діяльність аж трьох республіканських членів кабінету президента Айзенгавера, хоч їх давніше підтримував. Кеннеді заявив, що як буде президентом, то не буде в нього конфлікту між його релігією і обов'язками президента. Те місце промови сенатора викликало бурхливі оплески присутніх. Він підтримує відділення церкви від держави, і звернув увагу на те, що досі два головні судді Найвищого Суду ЗДА були або є католиками. В стейті Індіяна Кеннеді не мав оваційного вітання, бо той стейт від 1936 року голосує за республіканців.

Обидва кандидати обіцяють боронити громадянські вольності

Ню Йорк. — Американська Ліга Громадянських Вольностей просила обидвох кандидатів на президента віце-президента Ричарда М. Ніксона і сенатора Джана Ф. Кеннеді виявити свої погляди на оборону громадянських вольностей, які ґарантує американським громадянам конституція цієї країни. Сенатор Кеннеді сказав, що деколи стрічається атаки на конституцію, і тому, на його думку відмовляється громадянам користати вповні з громадянських прав, ведучи проти них різні слідства в Конґресі. Кеннеді казав, що деколи ці слідства й переслухання ведеться на те, щоб скомпромітувати та понизити деяких немилих собі осіб. Кеннеді обіцяв, що як стане президентом, то старатиметься поборювати таке зловживання конституцією. Ніксон заявив, що „основною і успішною обороною нашої безпеки, є зберігання чотирьох конституційних ґарантій. На його думку Президент повинен дозволити на публікацію всіх інформацій, якщо таке виявлення не буде порушувати справи нашої державної безпеки".

Обидві партії не мають фондів

Вашингтон. — Обидві великі партії демократична і республіканська заявляють, що не мають фондів на ведення виборчої кампанії. Директор організаційного відділу при Крайовім Демократичнім Комітеті Лоренс О'Браєн заявив, що сенатор Джан Ф. Кеннеді вже давно жертвував на виборчу кампанію таку суму, яка є дозволена для однієї особи. Те саме зробили і члени родини демократичного кандидата на президента. Брак фондів спричинив те, що треба було зредукувати телевізійні виступи. Подібно нарікає і голова виборчої кампанії віце-президента Ричарда М. Ніксона колишній голова Республіканського Крайового Комітету Лíонард В. Голл. Він заявив, що не можна говорити про готівку в касі Республіканського Крайового Комітету, бо її в дійсності немає. Обидві партії почали збирати гроші на виборчі фонди, відвідуючи виборців по домах або звертаючись до них на публічних місцях.

В АМЕРИЦІ

● 4-го жовтня в долішній частині міста Ню Йорку під пам'ятником колишнього губернатора Ню Йорку і першого католика, який 1928-го року кандидував на президента ЗДА, Алфреда Е. Смита відзначено 16-річчя з дня його смерти. Під пам'ятником, недалеко вулиці Кетерін, стояв син покійного сенатора Алфред Е. Смит, молодший, та кілька прихильників колишнього демократичного політика, який програв президентські вибори тому, що був католиком.

● Архиєпископ Сантіяґо, Куба, Енріке Перез Серпантес, який врятував був життя теперішньому кубинському диктаторові Фіделеві Кастрові в 1953 році після невдалої революції, в пастирському листі до вірних написав, що „прихильники Маркса і Леніна стараються знищити овочі Кастрової революції". Архиєпископ заявив, що Католицька Церква на Кубі не діє під впливом амбасади ЗДА, але сказав, що якби прийшлося вибрати між ЗДА і комунізмом, то він вибрав би ЗДА.

● Президент Айзенавер пожертвував $500 на виборчу кампанію віце-президента Ричарда М. Ніксона. Інші члени Президентового кабінету та високі урядовці склали разом $10,000. Секретар здоров'я дав $3,200, а підсекретар в державному департаменті Даґлес Діллон $3,000.

ПІД ЗНАКОМ БЕЙЗБОЛУ

Навряд, чи поза вибором президента країни є в Америці ще яка інша справа, що так „електризувала б" публічну опінію, як світові серії бейзболу, що саме тепер почались, цим разом між нюйоркськими „Єнками" і питсбурськими „Піратами" в Питсбургу. Можна б без перебільшення сказати, що вся Америка прислухується тепер в радіо і приглядається на телевізії цим змаганням, що відсунули на другий плян та на другі сторінки в пресі одинаково, як словне дужання між двома головними кандидатами на чергового президента Америки, як і блазенства Хрущова і його підголосків в Об'єднаних Націях. У першій грі „Пірати" перемогли „Єнків" 6:4 перед 34,676 глядачами на площі Форбс Філд. Цю першу гру світових серій започаткував врочисто пенсилвенійський губернатор Дейвід Л. Лоренс, викидаючи перший м'яч, що й видно на фотознімці.

Передбачають тільки $ 1,100,000,000 надвишки в цьогорічному бюджеті

Вашингтон. — Бюджетове бюро в своєму черговому звіті ствержує, що не вдасться осягнути таку високу бюджетову надвишку у фінансовому році, який закінчиться 30-го червня 1961, яку в сумі $4,200 000,000 передбачав президент Айзенгавер у своєму бюджетовому зверненні в січні ц. р. Представник федерального бюджетового бюра гадає, що надвишка винесе коло $1,100,000,000. Це зменшення бюджетової надвишки буде тому, що прибутки з податків від промислових і торговельних корпорацій не стоять на тій висоті, на якій вони мали стояти згідно з передбаченнями в січні ц. р. Директор бюджетового бюра Моріс Г. Стенс заявив на пресовій конференції, що умови в промислі поправляються, і немає причини „побоюватися можливої господарської зниżки". Прибутки державної скарбниці в червні 1961 мають винести $81,500,000,000, а видатки $80,400,000,000, надвишка мала б становити $1,100,000,000. Прибутки в 1960 році виносили — $78,400,000,000, а видатки — $77,200,000,000, даючи надвишки $1,200,000,000.

166 визначних католиків за відділення церкви від держави

Вашингтон. — 5-го жовтня 166 визначних католиків опублікували заяву, в якій потверджують свою віру у свободу релігії в цій країні та у відділення церкви від держави. До цієї групи належать католики обидвох партій. В цій заяві читається: „Ми віримо у свободу релігійного сумління і в обов'язок католиків ґарантувати повну свободу релігії і віропочитання, бо це є частиною громадянських прав. Цей обов'язок випливає з основи християнського переконання про гідність людини". В заяві говориться, що католики є проти релігійного поневолення в кожній державі, а зокрема там, де католики творять навіть дуже велику більшість. Цю заяву підписали: колишня амбасадорка до Італії Клер Бут Лусен, Юджін Дж. МекКарти — демократ із Іллиной; Віктор Гесс — власник нагороди Нобеля за фізику; республіканець конґресмен Алвін О'Конскі і сенатор Філіп А. Гарт, губернатор Огайо Майкел Ді Салл та інші.

Конґресмен Бравн про можливість саботажів при вистреленні ракети „Атлас"

Вашингтон. — Конґресмен республіканець з Огайо Кларенс Дж. Бравн в окремому тижневому листі до своїх виборців заявив, що невдачі при випущенні далекосяжних ракет „Атлас" були: Він писав: „У Вашинґтоні шепчуть про те, що різні струменти та інші речі знаходили в середині цих ракет, і це можна уважати причиною недавніх невдач цих ракет. Є різні думки в цій справі, чи ці саботажі робили комуністичні робітники, чи робітники не-комуністи, які цим способом шукали помсти, будучи невдоволеними з умов праці". Департамент оборони, який дістав листа конґресмена Бравна, переслав його летунству, яке також знає про випадки зі знайденням різних предметів в ракетах „Атлас", і яке перевело в цій справі слідство заявило таке: „Слідство не виявило навмисного саботажу, тільки ствержено недбайливість. Пороблено заходи, щоб ця недбайливість не повторювалася".

Шпаки мали б бути причиною катастрофи літака біля Бостону

Бостон. — Адміністратор для справ Федеральної Авіяції Елвуд Р. Квесада заявив, після першого розсліду обставин катастрофи турбомоторового пасажирського літака типу Електра, під час якої згинула шістдесят й одна особа, що причиною катастрофи могли бути зграї перелітаючих шпаків. На місці катастрофи знайдено яких двісті тіл цих птахів і, за здогадом експертів, вони мусіли були схоронитися до турбомоторових труб, спиняючи цим доплив повітря і спричинюючи в дальшому пожежу літака. Минулого місяця адміністрація Міжнародного Летовища Айдлвайлд в Ню Йорку мусіла була відкликати кілька летів з огляду на зграї перелетних птахів, які з'явилися над летовищем. Потрясена катастрофою публічна опінія домагається розгляду причин катастрофи конґресовою комісією. Дехто обвинувачує компанію Істерн Ерлайнс в тому, що вона, ввівши в курсування турбомоторові літаки типу Електра, не перевірила їх справности і не усунула деяких недоліків у їх конструкції.

ПОДГОРНИЙ ПОМАГАЄ ХРУЩОВУ ЛАЯТИ АМЕРИКУ ЗА „ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ" І „УКРАЇНСЬКІ ДНІ"

ПРЕДСТАВНИК ПІДСОВЄТСЬКОЇ УКРАЇНИ ЛЮТУЄ НА ДІФЕНБЕЙКЕРА ЗА ЗГАДКУ ВОЛЕЛЮБНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА ЦИТУЄ ПАНАСА МИРНОГО НА ЗАСУД . . . „АМЕРИКАНСЬКОГО КОЛОНІЯЛІЗМУ"

Написав Любомир О. Ортинський

Об'єднані Нації, Н.Й. — У вівторок 20-го вересня Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй почала свою 15-ту сесію з участю совєтського диктатора Нікіти Хрущова та його підголосків із сателітних країн і від того часу ця міжнародна установа є постійним видовищем „клясичної" совєтської забріханости, пропаґанди і — безсилої на цьому терені — комуністичної диктатури. Після блазнуватих і дикунських виступів „самого" Хрущова, після його дикунської поведінки із биттям п'ястуком в стіл та вигуками, як і після ряду подібних виступів його сателітних підголосків, у вівторок 4-го жовтня мав на цій сесії „свій день" і голова делеґації т. зв. Української Совєтської Соціялістичної Республіки, М. В. Подгорний.

Дань Нікіті і лайка на ЗДА українською мовою

Подгорний не уважав за потрібне піти шляхом прийнятого в ОН конвенансу і поґратулювати президентові Асамблеї, ірляндцеві Ф. Г. Болендові, його вибору і тому під час його промови зборами проводив його заступник, канадієць Несбіт. Промова Под-

(Закінчення на стор 4-ій)

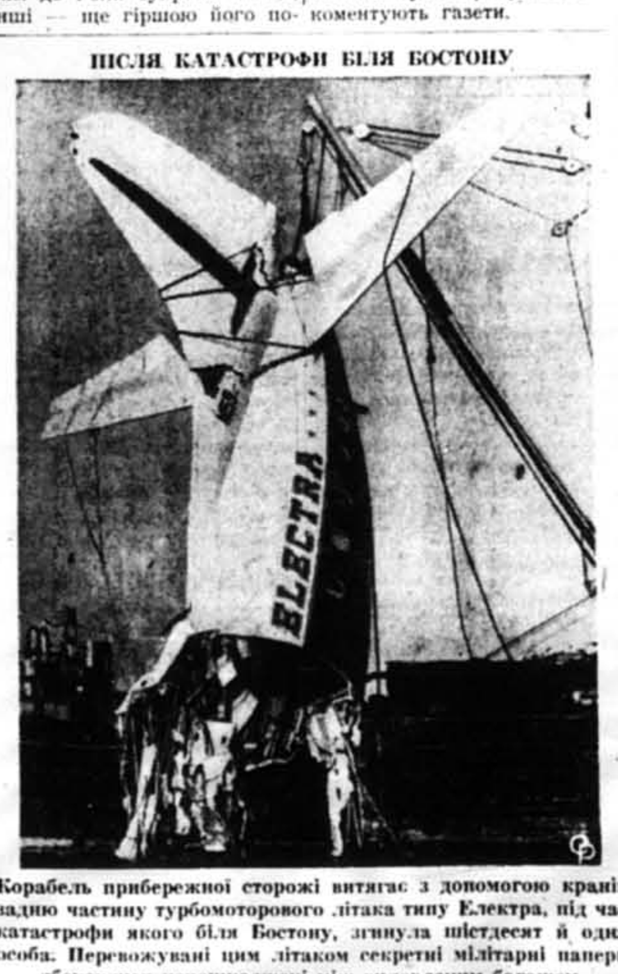
Англійські соціялісти переходять на позиції невтральности й роззброєння Англії

Лондон. — Конґрес опозиційної соціялістичної Партії праці прийняв в середу 5-го жовтня ц. р. дві резолюції, зголошені лівими комунофільськими робітничими спілками, за якими поручається зірвати з атомовим збройнням, знищити всяку існуючу атомову зброю, відмовити на терені Англії будь-яким атомово-ракетним базам та виступити з Північно-атлянтійського пакту. Проти тих ганебних резолюцій рішуче виступав лідер Партії праці, Гю Гейтскелл, називаючи їх „самогубним шляхом до однобокого роззброєння", яке „залишить нашу країну ізольованою і безборонною". Однак його арґументи не мали успіху, бо — як заявив один з його сторонників — комуністи, троцькісти й комуністичні поплентачі опанували з'їзд. У голосуванні за одною комуністичною резолюцією було 3 282,000 голосів проти 3.239,000, а за другою — 3.331.000 проти 2.999.000. Однак Гейтскелл заявив, що він не зречеться головства партії. У першому тижні листопада відбудуться вибори нового голови парляментарної репрезентації Партії праці і Гейтскелла, мабуть, виберуть знову на її голову. За першими західніми пресовими коментарями англійська соціялістична Партія праці, яка двічі в історії Англії мала керму влади, здискредитувала себе цілком, поручаючи політику, яка здеґрадувала б Англію до ряду другорядних країн без поважного голосу в міжнародних справах.

Французький парлямент зійшовся на наради в атмосфері опозиції до де Ґоля

Париж. — Після дво і півмісячної перерви у минулий вівторок 4 жовтня ц. р. зійшовся знову на наради французький парлямент — в підвищеній політичній атмосфері щораз більшого невдоволення політикою де Ґоля в різних ділянках державного життя. Виявиться це під час дебат, які 11 ц. м. починаються над урядовим внесенням, щоб на найближчі роки уповажнити уряд до розвинення власної атомової зброї, що сполучене з велетенськими коштами. Одні не вдоволені критичним ставленням де Ґоля супроти НАТО, інші — ще гіршою його поставою супроти Об'єднаних Націй, знову інші вказують на повне припинення соціяльної програми, а найбільше заколоту у публічній опінії викликає продовжування війни в Альжирі без виглядів на її припинення — будь-яким способом. Прем'єр Мішель Дебре вернувся з Альжиру. Де Ґоль розпоряджає достаточною силою голосів в парляменті, а конституція майже виключає схвалення недовір'я урядові, проте опозиційні виступи в парляменті можуть посилити неприхильні настрої в громадянстві з якими керівні кола мусять рахуватися — коментують газети.

ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ БІЛЯ БОСТОНУ

Корабель прибережної сторожі витягає з допомогою кранів задню частину турбомоторового літака типу Електра, під час катастрофи якого біля Бостону, згинула шістдесят й одна особа. Перевожувані цим літаком секретні мілітарні папери збереглися непошкоджені між виловленим багажем.

ПРЕМ'ЄР АВСТРАЛІЇ НАЗИВАЄ ХРУЩОВА ГІПОКРИТОМ

Об'єднані Нації. — В Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в минулу середу 5-го жовтня ц. р. австралійський прем'єр Роберт Мензіс розпочав свою промову ствердженням, що в Об'єднаних Націях діють „такі, які не мають миру в серцях і думають, що погрозами аґресії, розперезаною пропаґандою та, в разі потреби, актами збройного підбою, хочуть поширити свої матеріяльні посілості та простягнути кордони своїх економічних впливів". В дальшому — Мензіс вже виразно, за іменем, таврував Совєтський Союз і самого Нікіту Хрущова. „Осмілююсь ствердити, що це акт великої гіпокризії, коли комуністичний лідер таврує колоніялізм, наче б це було зло, характеристичне для західніх держав, коли насправді найбільшою колоніяльною великодержавою, яка нині існує, є сам Совєтський Союз". Опісля, австралійський прем'єр за пунктами вичисляв прогріхи Хрущова на Генеральній Асамблеї, закинувши йому, м. і., що Хрущов хоче Об'єднані Нації перетворити в „Роз'єднані" Нації. Гордон Мензіс різко протиставився резолюції п'ятьох невтральних лідерів щодо безпосередньої зустрічі Айзенгавера й Хрущова. — Другим промовцем в минулу середу, який надзвичайно гостро виступив проти Совєтів і Хрущова, був 74-літній Філіппінський дипломат Франсіско Дельґадо, який одверто говорив про те, що зробили З'єдинені Держави для культури, цивілізації і політичного розвитку Філіппін під час свого колоніяльного режиму. Він звернув увагу, що філіппінці завжди, і за володіння там Америки, могли свобідно висловлювати свої погляди, перечитися з американськими правителями та обстоювати свою думку. І він запитав: „я цікавий, що нині сталось би з литовцем, латишем або естонцем, як би вони зважились заперечити пану Хрущову?" Філіппінський амбасадор боронив приналежність Філіппін до Південно-східнього азійського пакту, як засіб для збереження своєї державности в обличчі комуністичної небезпеки. Комуно-білоруський „прем'єр" К. Т. Мазуров, який виступав після Дельґада, не міг здобутись на ніяку репліку по суті, а тільки заявив, що він „уважає нижче своєї гідности" відповідати „Філіппінському пахолкові". Індійський прем'єр Неру знову виступив в обороні резолюції п'ятьох невтральних лідерів, що поручають безпосередню зустріч Президента і Хрущова. Він признав, що від такої зустрічі не можна сподіватися розв'язки політичних проблем, але вона дозволила б „дещо стопити горі льоду, що оточує міжнародну атмосферу". Ґанський президент Кваме Нкрумаг полемізував із закидом австралійського прем'єра Мензіса, наче б згадана резолюція зводила всю проблематику світу до двох осіб — Айзенгавера і Хрущова — з відсуненням на задній плян всіх інших народів і осіб. „Хочемо, чи не хочемо, а фактом є, що нині клич до війни і миру знаходиться в руках тих двох мужів" — казав ґанський президент. Промовляли ще міністер закордонних справ Судану Саєд Ахмед Хеір, що палко боронив генерального секретаря Гаммершилда і його політику в Конґо, представник Савді Арабії Ахмед Шукайрі, який піддав думку, щоб през. Айзенгавер запросив до своєї розмови з Хрущовим також двох президентських кандидатів, Ніксона й Кеннеді, та міністер з Болівії, Федеріко Альварез Плята. Неру й інші автори згаданої резолюції про зустріч Айзенгавера і Хрущова злагіднили її дещо, заступивши слово „закликають" висловом „висловлюють надію". Австралійський прем'єр Мензіс зголосив до тієї резолюції поправку, щоб заклик до безпосередніх розмов стосувався не тільки Айзенгавера і Хрущова, але також англійського прем'єра і французького президента. Арґентина, Японія і Норвегія зголосили іншу поправку, а саме — заклик до нової конференції „на вершинах" — „більших держав", — без їх вичислювання. За пресовими коментарями — ледви, чи котрась з цих резолюцій знайде потрібну для своєї важности більшість двох третіх всіх голосів.

Тим часом з Ню Йорку почався вже відплив великих міжнародних фігур. Відлетів — і вже прилетів до Каїро — президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер, відлетів англійський прем'єр Геролд Мекміллен та ґанський президент Кваме Нкрумаг. Цей останній відбув ще в свому останньому дні в Ню Йорку вуличне віче в муринській дільниці Гарлему, де він твердив, що 20 мільйонів муринів в ЗДА — це „найсильніша ланка між Америкою і Африкою". Англійський прем'єр на від'їзному перестерігав, що вільний світ не може вирікатися своїх ідеалів.

Ніґерія протиставиться Ґані в ОН

Об'єднані Нації. — Наприкінці цього тижня, мабуть, у п'ятницю приймуть до Об'єднаних Націй ще одну муринську державу — Ніґерію, яка 1 жовтня ц. р. дістала самостійність. З уваги на її 35-мільйонове населення, територію завбільшки половини Західньої Европи та порівняльно з іншими муринськими країнами дуже дбайливу підготову до державности, Ніґерія відразу повинна грати передову ролю серед африканських країн та в усьому азійсько-африканському бльоці. У минулий вівторок відлетів з Ніґерії на чолі 16-членної делеґації її прем'єр Абубукар Тафаґа Балева з пляном зупинитись 24 години у Лондоні та прибути до Ню Йорку на четвер 6 ц. м. За твердженням знавців внутрішньо-африканських відносин, Балева не любить ґанського президента Кваме Нкрумага та буцім-то відмовляє йому права виступати в імені муринських держав. Ці газетні коментатори передбачують, що ніґерський прем'єр виразно відсепарує себе від просовєтських виступів Кваме Нкрумага. Хоч Балева підкреслює строгу невтральність Ніґерії, проте він рішучий антикомуніст та відразу публічно заявив, що Ніґерія, член Британського Коммонвелту, є „приятелькою" З'єдинених Держав.

У СВІТІ

● Йорданський король Гусейн твердив у своїй промові на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в минулий понеділок, що президент З'єдиненої Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер тратить свою популярність в арабському світі тому, що „зробив забагато помилок, користувався забагато насильством, займався забагато підривною роботою та забагато обіцював і не міг обіцянок дотримати".

● З Кольонії в Західній Німеччині прибув до Ізраїлю німецький адвокат, 65-річний Роберт Серванціюс, щоб перестудіювати акти колишнього нациста Адольфа Айхмана, який перебуває у в'язниці в Ізраїлі, чекаючи на суд. Жиди закидають Айхманові головну співпрацю при винищенні 6 мільйонів жидів за володіння Гітлера. Брат Айхмана звернувся до Серванціюса, щоб він перейняв судову оборону названого ґестапівця.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sun's, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Військова готовість Заходу

Минулої п'ятниці у Біскайській затоці закінчились 10-тиденні морсько-летунські маневри, — найбільші, що їх західні держави, зорганізовані в Північно-Атлантійському пакті (НАТО), відбули від часу останньої війни. Вони охоплювали терен від північного краю Норвегії до Туреччини й простягалися вздовж Атлантійського океану та Середземного моря, а водночас другим — суходільним — оперативним тереном була Данія і північно-західня частина Німеччини. У маневрах брали участь всі типи морських суден — від підводних човнів і легких патрульних та нищільних кораблів до велетенських літаконосців включно. За газетними інформаціями брали в них участь коло 600 морських одиниць, 2.000 літаків і 200.000 військовиків.

Негайно після маневрів генеральний секретар НАТО, колишній бельгійський міністер закордонних справ Поль Генрі Спаак, який обсервував їх з покладу літаконосця „Саратога", прилетів до Вашингтону. Там переведено наради з президентом Айзенгавером, керівниками Пентагону та Конгресу над такою зміною американського законодавства, яка вможливить передачу американської атомової зброї державам з бльоку НАТО і зосередження всіх отих спеціяльних з'єднань під спільним командуванням. Появилася вістка, що військові і закордонні чинники прихильно зустріли концепцію, щоб дотеперішню законну заборону передавати американську атомову зброю будькотрій чужій державі, яка сама не всилі продукувати таку зброю, змінити так, щоб надалі нагляд над нею в заморських країнах переводило командування збройними силами НАТО. У практиці це виходить на одно, бо головним командантом НАТО є американський генерал Лорис Норстед, але така формула з одного боку вможливила б вивінувати атомовою зброєю союзні армії і фльоти, а з другого — „врятувала б обличчя" французькому президентові де Голеві, який з престижевих причин не хоче узалежнювати озброєння військових сил Франції безпосередньо від Америки.

Розбіжності з Францією всередині НАТО вже великою мірою поладнано, довівши до згоди з нею про одностайну команду для всього летунства НАТО. Водночас чуємо заяви від різних держав — членів НАТО, в останніх днях від норвезького короля, про вірність союзові НАТО та збільшення видатків на збройні сили. ЗДА ведуть у цьому напрямі провід. Кілька днів тому ми почули, що департамент оборони додає $107 мільйонів на програму будови підводних атомово-ракетних човнів типу „Поларіс" і $33.800.000 на приспішення праці над удосконаленням військово-розвідчого штучного сателіта Землі „Самос". У минулий понеділок шеф морських операцій, адмірал Арлі Берке, і шеф штабу Армії генерал Джордж Декер говорили на зібранні 2.000 керівників військового транспорту про устійнення такої „військової і політичної гнучкости", яка вможливила б переможне ведення „малих воєн". Вони твердили, що треба рахуватися з реальною можливістю різних отаких „малих воєн" унаслідок совєтської і комуно-китайської агресивної політики, і що Захід мусить бути на всі такі можливості готовий.

Подібні вістки просочуються раз-у-раз в пресі, — вони короткі, поверхові, неточні і, напевно, є тільки частинним відблиском безперервної велетенської праці, яка проходить в усіх ділянках оборони — в самій Америці і, під її проводом, на всьому Заході. Шкоду з оприлюднювання таких вісток, цікавих ворожій розвідці, рівноважить користь, що Москва й Пейпінг переконуються в сторожкості Америки і в могутності її збройної сили. На тлі цієї сили як блазенський жест виглядає вистукування Хрущовим п'ястуками по столі в палаці Об'єднаних Націй. Згадуваний Поль Генрі Спаак заявив: чим більший натиск Москви, тим тісніше об'єднується Захід, а чим більші погрози Москви — тим швидше зростає збройна готовість Заходу. Це дійсно єдина правильна реакція на ворожі провокації.

Підневільна „незалежність"

Виступ Миколи Подгорного — так звучить офіційно його прізвище, зукраїнізоване останніми роками як Підгорний — на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй у вівторок 4 жовтня ц. р., був ще одним характеристичним прикладом того підневільного стану, в якому перебуває т. зв. Українська ССР. Поминаючи факт, що Подгорний, так само, як і більшість інших репрезентантів совєтських сателітів в ОН, є тільки партійним функціонером, керівником московської комуністично-партійної експозитури в Україні, ввесь зміст його вівтіркової промови свідчив про те, що ніякої незалежности Українська ССР не має, що її репрезентанти, висилані на міжнародній форум, є тільки слухняним знаряддям централістичної совєтської політики, без права й змоги мати власну думку і займати будь-яке окремішнє становище до міжнародних проблем.

Призначену йому ролю підголоска Подгорний, довголітній сталінський та хрущовський соратник, а в рр. 1946-1950 постійний представник ради міністрів УССР при уряді СССР і з 1957 року перший секретар Комуністичної Партії України, вивів як добре вивчену лекцію, сліпо і по-рабському. Він повторив закиди Хрущова проти Гаммаршилда, зокрема те, що, мовляв, поведінка Гаммаршилда в справі Конґа була „плямуванням" чести Об'єднаних Націй, що Гаммаршилд діяв, як „вірний вислужник імперіялістичних держав", що він, як генеральний секретар ОН, ужив збройні сили ОН проти „законного уряду і законного парляменту молодої конґолійської республіки". Водночас із цим Подгорний повторив хрущовську вимогу резиґнації Гаммаршилда і переорганізування Генерального Секретаріяту в тричленну екзекутиву. Слухаючи промову Подгорного, делеґати всіх країн світу, зокрема новопосталих африканських держав, мали змогу переконатися, що в міжнародних справах підсовєтські республіки і сателіти не мають нічого до говорення і не можуть займати ніякого окремішнього становища.

З таким фактичним станом повної залежности совєтських республік, в тому числі й Української ССР від центрального московського державно-партійного проводу мали змогу запізнатися репрезентанти новостворених африканських держав, пробуючи — після проголошення незалежности своїх країн — встановити дипломатичні взаємини з урядом нібито незалежної Української ССР. На свої повідомлення в цій справі і на висловлене в цих повідомленнях бажання встановити міжнародну співпрацю і нав'язати дипломатичні взаємини уряди новостворених африканських держав одержали від усіх західніх урядів не тільки привітання, але й обіцянку вислати до цих нових держав своїх послів і консулів. На такі ж повідомлення, вислані новими африканськими державами, починаючи від Судану і кінчаючи республікою Ґабон, на адресу голови ради міністрів Української ССР, Никифора Кальченка, одержано тільки „палкі побажання" без будь-якої відповіді на пропозицію встановити дипломатичні взаємини чи хоч би натяку на таку можливість. Таким чином уряди так перфідно оборонюваних Хрущовим донедавна колоніяльних африканських країн мали змогу переконатися, що в совєтських умовах право встановлювати дипломатичні взаємини зарезервоване тільки для Москви, а не для Києва, Менська чи інших столиць „суверенних" совєтських республік.

Треба думати, що такий фактичний стан відкриє очі і протверезить ще багатьох збаламучених совєтською пропаґандою політиків і провідників тих новостворених держав, що хотіли б добиватися підтримки чи опіки „могутнього Совєтського Союзу". Тим більше, що на цих конкретних прикладах вони мають змогу переконатися наглядно в тому, яке майбутнє чекає їх самих і їхні країни на випадок встановлення в них комуністичного режиму.

Ярослав Курдидик

АФРИКУ ТРЕБА РОЗУМІТИ ПО-АФРИКАНСЬКИ . . .

У політичній констеляції світу Африка виходить тепер на перше місце, і, щоб зрозуміти хоч приблизно процеси, які в ній відбуваються, не можна ніяк покладатися на принагідних пресових звітодавців, що ще й досі не всилі відрізнити „ганґеріен" від „юкрейнієн", а Москву від Києва. А що ж тоді й говорити про описуваний ними той своєрідний хаос, типовим втіленням якого є тепер Конґо з провінціями Катанґа і Касай, що мають теж претенсії на „офіційне" представництво.

Щоб зорієнтуватися в африканському питанні, важко знайти поважні джерела історичної вартости, хоч принагідні записи, що їх поробили білі дослідники при першій зустрічі з „чорним континентом" і пізніші, розроблені вже окремими колоніяльними державами, дадуть хоч приблизне уявлення „хто і що" діє в тих новопосталих африканських державах на південь від Сагари. На особливу увагу заслуговують три автори, що у своїх творах намагаються глибоко і безсторонньо переповісти минуле і сучасне цього направду загадкового континенту.

Дж. Гантер у книжці „Внутрі Африки", Л. Клюте — „Африканський велетень", „Конґо сонґ", „Перед заходом" і Е. Ульман в „Зулю парадокс" дають змогу читачеві поглянути на Африку не лише через різнокольорову призму екзотики, але й своїми довгими студіями ставлять перед його очі дійсність, даючи можливість зрозуміти африканські справи дійсно „по-африканськи . . ."

Як українці, ми боронитимемо завжди святе право кожного народу на волю. І напевно кожний з нас із симпатією стежить за процесом остаточної ліквідації колоніялізму, який відбувається в Африці. А це не простий процес. Це — перескок цілих мільйонів людей дослівно з кам'яної доби у 20-те сторіччя, перехід від лука й списа до останньої моделі кулемета інколи протягом 24-ох годин . . .

Африка має майже не заторкнені колосальні природні багатства, які раді мати б для себе і Схід і Захід. А що найважніше поділ Африки колишніми колонізаторами здебільша не відповідав ані національним, ані господарським вимогам автохтонів. Майже всі новопосталі держави є конґломератором більших і менших племен, що різняться між собою часто так, як, наприклад, серби і болгари, або японці і китайці. Вони між собою ворогують, а в минулому, до приходу білих, взаємно себе винищували. Доказом племінної ненависти є та братовбивча війна, що розгорнулася була в Камеруні, Малі, Ґані, Ніґерії, а оце тепер в Конґо.

Для прикладу варто згадати, що в самому Конґо на 16 мільйонів населення є коло 200 різних племен, які порозуміваються між собою п'ятьма „основними мовами", а всіх діялектів нараховують там до сотні.

Тепер, коли африканці почали переходити до самостійности, виявляється в багатьох випадках їхня повна до цього непідготованість, і тому колишній політично-адміністративний та економічний кістяк, що його створили білі, — Нкрума в Ґані, або Люмумба в Конґо намагаються збалянсувати й заступити диктаторськими методами. Тим часом використовуючи ситуацію большевики намагаються вмоститися в ту „політичну порожнечу," щоб кинути людей на людей, а потім кричати, що то, мовляв, фашисти й капіталісти перешкоджують чорним народам у їх зусиллях творити самостійні держави. І тому треба признати слушність вище наведеним авторам, що після цілковитого виходу з Африки білих людей, які розбудували й вели там шкільництво і адміністрація, Африка готова повернутися до змодернізованого варварства, в якому відродиться племінна ворожнеча і витвориться сприятлива ситуація для пенетрації комунізму, супроти якого біле населення, а особливо релігійні впливи місіонерів, були не абияким протидіючим фактором.

Ось, що подає про пляни комуністів в Африці журнал „Де Беннетт Ріпорт", відомий із своєї об'єктивности не лише в ЗДА, але й в Европі. За його вістками виходить, що большевики призначили роки 1960-61 для „ударної кампанії", щоб в тому часі перекинути максимум впливів на африканський континент. Економічна і політична експанція комуністів на Африку ітиме з усіх боків і до всіх її країн. Москва розпочала радіопередачі у „свагалі", одній з найбільш поширених у східній Африці мов, і у вісьмох інших діялектах. В Москві вчиться під сучасну пору коло 2000 студентів з різних африканських країн, що мають не тільки оплачуваний побут, але й кошти переїзду до місця навчання. Наступ Москви на Африку іде нині трьома зорганізованими шляхами: з Ґвінеї, Абесинії і Ґани. Це теж не є ніякою тайною, каже „Беннетт Ріпорт", що всі без виїмку африканські країни мають у Москві широкий кредит на закуп зброї, як теж на дармових „інструкторів".

Тому тепер, коли Африка опинилась на роздоріжжі між Сходом і Заходом, західній світ мусить докласти всіх зусиль, щоб припинити громадянську війну в Конґо, яку большевики намагаються наставлювати так, щоб по одному боці поставити народи Африки, а по другому ОН. — І ми є якраз свідками, що Хрущов за всяку ціну намагається підсилювати напруження в Африці, щоб довести бодай до подібного, як у Кореї, „паралельного розподілу", що дасть большевикам змогу закріпитися в самому серці Африки. Щоб відвернути увагу вільного світу від Африки большевики „підкручують гайки" на Кубі, в Берліні і в ще деяких місцях. Але це тільки маневри бо головна ціль большевиків — це Африка.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

КОШТИ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

Часто можна чути твердження, що демократія — це коштовна річ. Але навіть ті, які нарікають на це, не погодилися, б на диктатуру без виборів або на абсолютну монархію, де король вирішує сам усі державні справи і не потребує коло себе парляментарних дорадників та законодатних виборних установ.

Вибори — найголовніший вияв демократичної форми правління. Перед виборами партії ведуть завзяті виборчі кампанії, які вимагають багато грошей. Винахід радіо і телевізії значно збільшив кошт виборчої кампанії.

Голова Сенатської Виборчої Підкомісії, сенатор Альберт Гор, оцінює, що в останніх президентських виборах обидві партії витратили $33,185,725, з того $20,685,-387 припадає на республіканців, а $10,977,790 на демократів; решту витратили головним чином на демократичного кандидата робітничі спілки та інші організації. Крім цього поважну суму грошей на виборчу кампанію витратили партійні організації в стейтах і окремих містах.

Цього року в стейті Ню Йорк демократична і республіканська партії мають витратити на виборчу кампанію по одному мільйонові долярів. Політичні обсерватори гадають, що видатки в стейтах становитимуть $80 мільйонів.

Партійні комітети офіційно повідомили, що вони стараються зібрати на виборчу кампанію такі суми: демократи $6,000.000, а республіканці $4,500,000, бо вони вже видали готівкою цього року коло $2,500,000. Але ці числа — це тільки головні ядра виборчих фондів. Кожне місто і кожний стейт мають окремі комітети, які збирають фонди на виборчу кампанію. Один досвідчений в цій справі політик заявив, що обидві партії зберуть на виборчу кампанію до $30,000,000 — це значить на кампанію для вибору президента, віце-президента, 447 конґресменів і 100 сенаторів.

Попередній тиждень був Тижнем збірки фондів. Від хати до хати ходили демократичні збирачі, закликаючи жертвувати по одному доляру. Республіканці влаштували в четвер 29-го вересня в 24 стейтах прийняття для 40,000 осіб, на яких зібрано $4 мільйони. Коли відтягнути кошти прийнять, то в партійній касі залишилося більше як $3.5 мільйона.

Важко сказати, скільки в дійсності коштуватимуть вибори кожній партії, бо закон не вимагає докладного звітування, але можна припускати, що ці витрати винесуть 100-200 мільйонів долярів.

Які видатки мають партійні комітети? Найбільше грошей треба на радіові й телевізійні програми. В 1956-му році обидві партії витратили на радіо й телевізію $9,818,000. На саму телевізію демократи видали тепер $2,292,228 а республіканці — $3,006,-412. Цього року демократи й республіканці мають видати на телевізійні програми $3.500.00.

На другому місці у видатках стоять оплати за оголошення в часописах. В 1956 році республіканці видали на цю ціль $1.373.94, а демократи — $694.923. На друкування виборчої літератури республіканці витратили в 1956 році $1.900.078, а республіканці — $2.187.199.

Хто складає пожертви на виборчі цілі?

Дослідний осередок Мишиґенського університету обраховував, що в 1952 році коло 3,000,000 виборців пожертвували на виборчу кампанію, а в 1956 році аж 8,000.000. Це збільшення числа жертводавців пояснюють тим, що Американська Реклямова Рада повела тоді кампанію серед найширших кол населення.

Найбільш ефективний спосіб збирати фонди на партійні цілі, — це масові бенкети, в яких беруть участь тисячі осіб, платячи по $100 за обід.

Однак, дотеперішній досвід учить, що не завжди та партія виграє вибори, яка має більші виборчі фонди. Статистика виявляє, що республіканці, починаючи від 1932-го і аж до 1948 року, витрачали на вибори президента більше як демократи, але програвали.

З цього виходить, що правдивими є слова одного політика, який сказав, що навіть на політичну прогру треба багато грошей.

Наші люди повинні зрозуміти, що на ведення політичних акцій треба великих грошей, і тому Український Народний Фонд при УККА повинен річно мати принаймні півмільйона долярів. Таку суму українці легко можуть збирати кожного року, якби тільки було зрозуміння, що є вона конечно потрібною.

ГОЛЛІВУД І ЧОРНИЙ СПИСОК ПИСЬМЕННИКІВ

На початку вересня „Ню Йорк Таймс", через свого голлівудського кореспондента Моррея Шумаха, повідомив, що багато так званих незалежних фірм у Голлівуді беруть тепер на працю письменників, які відмовилися відповідати на питання конґресової Комісії в справах антиамериканської діяльности.

Це цікаве явище, бо показує, як непомітно, через захоплення всім російським, через штучно роздмухане значення й талановитість російських фільмів і балетів, — прийшло до визнання, що може й наші власні комуністи не такі то вже погані. Цей самий Моррей Шумах так одверто й пише, що „зірки кіна і продюсери хочуть мати найкращі з скриптів". І трохи далі: „основну частину письменників, що є на чорнім списку Голлівуду, становлять найбільш обдаровані письменники, як Трумбо, Альберт Малц, Алва Бессі та Алріян Скатт". Таким чином завдяки суто діялектичному викрутасові думки, виходило б, що Голлівуд потерпів від того, що цих письменників ніхто з продюсерів не запрошував писати сценарії. Так ніби щороку до Голлівуду не приїздять сотні молодих письменників шукати щастя, або так, ніби ті старі, закоренілі у догмах письменники є єдиними, які можуть дати правдиву картину сучасної Америки, хоч вони були поза життям Голлівуду вже майже десяток років, від часів МекКарті та його боротьби проти комуністів.

Найцікавіше тут виглядає справа з поставою „Спартака".

Як відомо, комуністи привласнили собі Спартака, як символ „пролетаріяту" за часів Римської держави. Книжку „Спартак" видавали і перевидавали в Совєтах для дорослих і скорочено для дітей. В Німеччині перед Гітлером тамтешній комсомол-молоді комуністи називались „спартаківцями", а їх союз — союзом Спартака. (До речі, значна частина спартаківців згинула, коли до влади прийшов Гітлер, за якого Сталін наказував їм голосувати під час боротьби Гітлера за владу!). І от тепер той самий Трумбо написав сценарій для „Спартака"! Так ніби якось само собою вийшло, що сценарій для фільму „Спартак", що став символом комунізму, написав письменник, який відмовився відповідати конґресовій комісії, чи був він колись комуністом. Тепер Отто Премінґер запропонував тому самому Трумбові написати сценарій і для фільму „Ексодус". Цікаво, як буде показано цей фільм, бо книжка написана явно тенденційно, і в ній навіть є такий пасаж, де говориться, що німці „розстрілювали в Києві жидів під реґіт і гулюкання українців". Якщо така книжка, то що ж вийде з сценарієм, який напише п. Трумбо? Третій фільм, що його сценарій написав Недрік Йонг, письменник, який відмовився відповідати конгресовій комісії, це — „Інґеріт да вінд".

Для того, щоб не дратувати Американського Леґіону, продюсери вимагають тільки, щоб кожний сценарист написав їм листа, що він тепер не є комуністом.

Шумах підкреслює, що це буде проба сил між Американським Леґіоном і письменниками, які відмовилися відповідати Конґресовій комісії, і взагалі всіми тими письменниками, які опинилися на „чорнім списку Голлівуду".

Для українського спостерігача це є одним із відтинків тотального змагання між комунізмом і вільним світом, — змагання, в якому люди, що приїхали до Америки бідняками, а стали тут багачами й командувачами кіноіндустрії, допомагають не Америці, не демократії, не свободі, — а комунізмові. Ми бачили вже такі самозгубні настрої серед російської інтеліґенції перед 1917-м роком і після нього, бачимо те саме й в З'єдинених Державах у 60-х роках! Всі, хто не хоче, щоб енкаведисти командували в Америці, як командують вони в Совєтах, повинні активно боронитися проти всякої спроби іти на поступки комунізму в будь-якій ділянці, а зокрема в кіно.

Л. К.

ЯБЛУНЯ

Лише подумать:
 півтора століття,
Як тільки в Сейм
 спливуть зимові сни.
Вона цвіте, немов купає віття
У білій піні ранньої весни.
Колись Шевченко
 з рідною землею
Прощався, гнаний,
 в нашім Кролевці.
І він можливо,
 спочивав під нею.
Тримав зелений листик
 у руці.
Тепер що рік —
 то ширше в неї шати.
Що рік — то більше
 золотих плодів.
Лише одна, а, глянеш:
 біля хати
Мов цілий сад
 під сонцем заряснів.
А тільки віти
 стомляться від плоду.
Вона тоді на землю їх кладе,
І вже в м'яку,
 привітну прохолоду
Вплітається коріння молоде.
І сила знов
 вертається до неї,
І цвіт прибоєм
 знов у хату б'є . . .
Вона мов знає
 казку про Антея
І добрий приклад
 людям подає.

І. САВИЧ

ОНО

У НАШОМУ ВИМБЛЕДОНІ

(8)

В першому пів-фіналі Король з болем серця мусів викидати свого клюбного товариша Миколенка, який у другому сеті різанини м'ячами намагався якнайдорожче продати свою шкіру (6:2, 7:5). Другий, між Воробкевичем і Герлинським, з уваги на пізню пору (втрата часу внаслідок дощу) довелося переносити на останній день турніру. Це виявилося фатальним для фіналу. Було ясно, що переможець цієї рівнорядної борні може бути тільки „Пирровим переможцем" і що проти відпочитого чемпіона Короля в фіналі він не матиме ніяких шансів.

Та великі зустрічі великих не могли затінити „молодого лісу", що виріс на кортах „Союзівки" другого і третього дня змагань. Майже недопущена до голосу першої днини (організатори хотіли позбутися наперед надміру змагань „чоловіків"), розчарована невдалою експедицією до Елленвіл і дощем уранці другої днини — молодь, як гриби після тільки згаданого часу, тепер майже всеціло опанувала корти і спонукала все, що жило тоді на „Союзівці", дивитися і говорити про себе. Зокрема „наші найменші". Андрійко Попель з клівлендського „Львова" і Галькевич Богданко з „Сокола"-Сиракюзи звертають на себе увагу грою, від якої місцями у глядача око біліє. В категорії старших юньйорів вирізняються дітройтські стилісти (школа місіс Гаксі!) Коссак і Сливка, при чому першому з них під кожним поглядом дотримує кроку клівлендець Юрко Попель. На борця першої кляси заповідається (хоч покищо ще вміє тільки „свайсувати" — краяти м'ячі) син відомої Ірки Дубас, Івась („Львів"-Клівленд). А серед дівчат — їх усього четверо — всевладно царить опанована смаглява лялечка-кралечка, Андрея Марія Кейбіда.

А, під вечір, знову „гонитва за крокодилом" — знову плавацький антракт, що „краде" в тенісістів і публіку і „шов". Олег Лисяк, інж. Рубель, ну й, очевидно, д-р Е. Жарський відповідальні за цю „крадіж" організаційно, а криті три десятки плавачок і плаваків — з Юрієм Грабом, Мотрею й Ігорем Восвідками, Лідою Радченко - Колтунюк, всіма шістьома юнаками, що пливли 50 м і ветераном Юрком-„Кубою" Купчинським попереду — спортово.

Фінали на третій день змагань (тільки фінал „старих" відбувся в неділю) стояли під гаслом: „Перемагає той, хто загартований в важких американських турнірах — сама гра із своїми не вистачає". Король, д-р Соколовський, Андрея Кейбіда мають за собою цю школу й тому їхні перемоги прийшли як самозрозуміла річ. Бо вони прийшли з важчого на легше, могли гру ввесь час мати перед собою, все бачити-передбачити, мати на все час і вміти задумане виконати.

Тому нічого не вийшло з тихих надій сторонників Воробкевича (який минулого року добре ставав на п'яти Королеві). Перевтомлений у добавок борнею з Герлинським бідний Леонід зробив у фіналі всього... три ґейми. „Я не міг ловити його сервів" — сказав після змагань зламаний Воробкевич. Це, до речі, кожний бачив. А коли Воробкевич і зловив Королеву серву, то мусів її віддати там, де на неї уже ждав з готовою „лопатою" адресант Король. Отже, хто хоче бити Короля і інших вирахуваних чемпіонів — хай слідкує за ними всюди туди й робить те, що вони роблять (43-річний д-р Соколовський, напр. бігає на 5,000 м — привіт і порада для інж. Лепкалюка!..) — рахувати на саму „Союзівку" замало. Тут їх можна тільки добити, але бити їх треба „там", на згаданих американських турнірах.

Несподіванкою в фіналі старших юньйорів була поразка Коссака від Сливки (обидва „Черник" - Дітройт). Знавці кажуть, що „властивий" чемпіон не брав участи у грі. Заклинський, з Ню Йорку, був фаворитом ч. 1 — на жаль, вістка про ненадійну смерть члена родини не дозволила йому на участь у турнірі.

Я навмисне лишаю фінал наймолодших на сам кінець. Хто бачив 2-годинну борню нашого „бантаму": А. Попель (Клівленд) — О. Лебедович (Дітройт), той бачив наочну лекцію, що дає теніс і чого вимагає від молодої людини. Треба було бачити, з якою дозою християнських чеснот, ба, аскези, ці два юні борці опановували свої пристрасті й темпераменти, скільки сили волі вони мусіли черпати з себе самих, щоб видержати в намірі — кращої пропаґанди тенісу, направду бути не може.

А потім роздача нагород, яку провів сам предсідник УНСоюзу, Дмитро Галичин, прощальні знимки, стягання прапорів — і, закрутом попри добряче-усміхнену статую Тараса Шевченка, — все роз'їхалося у „своясі"...

⁂

„Карпатський Лещетарський Клюбе, з Ню Йорку — а персоніфіковано: дорогий провіднику змагань, п. Б. Рак, пп. Я. Бурбелло, В. Шарко й Б. Левицький та вирахувані вище провідники плавацьких змагань: — Ви зробили перфектний „джаб"...

Шановний Проводе УНСоюзу: — Ви держите корабель „Союзівка" на доброму курсі . .

А тобі, дорога „Союзівко", що полонила без решти мене й кожного, хто тебе цього року в вікенд проти „Дня Праці" пережив, гукаю слова не розлуки, але найближчого побачення:

Au revoir! I tennis — see you 1961!

(Кінець)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25

Jersey City & Foreign Rates:

One year	$14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

For UNA members monthly 65¢.

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25

В Джерзі Сити і закордоном:

На рік	$14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ. СКРІПЛЮЙТЕ ГОЛОС УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ, ПОШЛІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Концерт молоді в Твін Ситі, Мінн.

11 вересня в церковній залі св. Володимира і Ольги в Сант Полі відбувся концерт силами мистців у віці від 12-17 р. Як звичайно, на молодечих пописах людей не буває багато, але в той день чи то з цікавости подивитися на новонабутий храм сантпольцями, чи з цікавости до концерту, люди виповнили велику залю вщерть. Ініціяторами концерту були Кубик І., Михалевич М. і п. Денисюк М. На їх заклик відгукнулася молодь не лише із Сант Полу, але і з Міннеаполісу, не лише православні, але й католики.

Догляд над концертом був в руках старших, решта, каса, роздача програмок в руках молоді. Хоч була осіння погода, то, входячи в залю, ви відчували весняний настрій від сміху і щебету молоді навкруги вас. Блискучі оченята дівчаток і весела усмішка витворювали приємний настрій вже при вході до залі. В 7:15 завіса розсунулась. Сцена була просто, але з смаком удекорована. М'які кольори приємно впливали на очі і гарно репрезентували виконавців. Діти на сцені почувалися вільно. Концертова програма ділилася на дві частини. В першій частині Оля Остапчук — піяно сольо — Шуман „Дикий вершник" і „Турецьке Рондо" — Моцарта, за нею Оля Михалевич виконала Якименка „Признання" і „Світлячки" Г. Баура. Вони грали добре.

На зміну дівчатам прийшов Віктор Кубик, його удари певні, видно не перший концерт для нього, він тримався на сцені, як справжній піяніст. Він виконав Шумана „Фантастичний танець" і Клементі „Сонатіна" оп. 36 ч. 5. Неля Прокопів скромна в поводженні гарно і чисто виконала „Місячне світло" — К. Дебюсі і „Вальс" Шопена.

Вийшов молодий бандурист Тарас Михалевич. Легкий акорд і полилися ніжні звуки бандури ліричної пісні „Взяв би я бандуру". З концертової залі перенеслися ви в українські степи, де бренить повітря від різноголосих співців, таке легке та запашне. Тарас схилив голову до бандури і наче сам вслухувався, про що виспівує бандура, а пальці лише трохи дотикали струн. Тарас є заочний учень відомого бандуриста п. Г. Китастого. Бандура і Тарас не сміють бути розлучені ніколи.

На розраду бандуристові прийшла Оксана Мирза і під його акомпаніямент проспівала „Ой зійди, зійди ясний місяцю" та „Повій вітре". Її молоденький приємний голосок зливався з акордами бандури.

Ніжні звуки бандури змінили знову сильні акорди певної руки Олега Левицького. Гріг — для нього. „Прелюд та інтермецо" з модерної сюїти звучали добре. Уляна Тисовська була контрастом до Олега Левицького. „Спогади про гори" — Безкоровайного виконано добре. Легкість руки і розуміння речі дало відчути слухачеві красу гірської місцевости, подув ніжного вітру з гір, який приносив приємну свіжість, а часом буйний порив ніс дощ з грозою і шкоду людям. Уляна Тисовська закінчила першу частину програми.

Другу частину відкрила Таня Плювак. Піяно-сольо. Моцарт „Соната ч. 17" і Галаса — „Соната До мажор". Оксана Менжега по-мистецьки виконала „Ноктюрн До мінор" Шопена і „Рондо в До" — Бетговена. Таким же мистецьким виконанням було сольо на клярнеті „Концерт в Фа бімоль" — Реслера — Богдана Мельниченка в супроводі пані Зої Мельниченко. Таня Гринишин виконала Шумана „Новелітта ч. І" в Фа і „Етюд оп. 10 ч. 3" — Шопена. Виконання чисте, має техніку в пальцях.

Ліда Курилко змінила солістів піяністів і своїм приємним голосом відспівала арію з „Веселої вдови" — Легара і пісню з циклу „З глибин серця" — Ромберга. Публіка вітала виконавців рясними оплесками, а декого заставила повертатися кілька разів, як Оксану Менжегу, Богдана Мельниченка, Кубика В. Олега Левицького, Таню Гринишин і Ліду Курилко, яка повторила останню точку в англійській мові. Безумовно, що всім виконавцям для кращого удосконалення треба багато працювати, але пророблена вже робота показує обличчя кожного і з приємністю хочу відмітити, що серед нашої молоді є багато талантів. Публіка була вдоволена концертом. Заповідачем програми була панна Денисюк. По закінченню концерту проф. Михалевич М. подякував всім виконавцям і присутнім, а жінки запросили погоститися смачними домашнього виробу печивами та кавою.

З свого боку, як присутня на цьому концерті, дякую ініціяторам цього концерту і, дай Боже, щоб не був останній. В майбутньому притягніть і старшу молодь, яку я бачила на залі, і яка в минулому також добре пописувалась. А також сердечна подяка жінкам за смачне печиво.

Валентина Єрмоленко

Зустріч українських інженерів з високошкільною молоддю

З нагоди інавґурації нового академічного року филаделфійський Відділ Тов. Українських Інженерів в Америці та українська студентська громада у Филаделфії улаштували 24-го вересня спільний Вечір. Імпреза ця, що відбулася у приміщеннях українського горожанського клюбу на 23-ій вулиці, була вдалим почином затіснення співпраці та товариських зв'язків між членами вище згаданих організацій.

Програму вечора виповнили: вступне слово товстмайстера інж. Є. Филиповича; відспівання традиційного академічного гимну; відкриття вечора головою филаделфійського Відділу ТУІА д-р Шуткою; реферат інж. І. Сірого про вагу високої освіти; слово голови УСҐ п. Гасюка та члена УСҐ п. Чуми, а в розривковій частині солістів п-ни Кучерявої; поезії та гуморески інж. Л. Яцкевича та п. Р. Шведа і Л. Старуха.

Думаємо, що зустрічі, які затіснюють контакт нашого старшого покоління з високошкільною молоддю, заслуговують на пильну увагу усіх наших професійних товариств.

Справа здобуття високої освіти якнайбільшого числа нашої молоді є важливою справою нашої збірноти в Америці. Наші професійні товариства можуть і повинні вести в тому напрямку працю: пропагандивну, інформаційну, технічно - наукової допомоги студіюючій молоді і т. п.

Маємо надію, що почин вище згаданих филаделфійських професійних товариств спонукає до активности в цьому напрямку й інші професійні товариства в усіх наших більших осередках.

Я. Т.

Алекс Бережний розпочинає новий сезон

В жовтні місяці Алекс Бережний, керівник еспансько-українського ансамблю танку, музики й пісні, при співучасті відомої української співачки Наталії Андрусів, починає новий сезон 1960-61 року. Іде посилена підготовка нової програми. В цьому році він плянує, крім Америки, дати кілька концертів в Канаді для канадійської й української публіки. Виступить в Гамілтоні, Торонті, Оттаві і Монтреалю. Пан-американський комітет запросив його дати кілька концертів перед латино-американською публікою в Ню Йорку, Филаделфії, Бостоні та на Флориді в Тампі і Сент Петербурзі. Будуть також виступи через телевізію. Пані Андрусева готовить новий репертуар пісень в кількох мовах. Вона співатиме пісні в українській, еспанській, італійській, французькій, німецькій та англійській мовах. Заплянувано також виступи в телевізії окремими групами або сольовими виступами. Такий виступ уже відбувся минулого тижня. Одрі Букспен, провідна танцюристка ансамблю, репрезентувала ансамбль Алекса Бережного модерними танками.

М. С.

Короткі Вістки

● **Московська „Правда"**, продовжуючи свої брехні про „тріюмфи", що їх збирає Хрущов у Ню Йорку, водночас описує ті страхіття, що їх мусять переживати совєтські делеґати. „Днем і ніччю — пише „Правда" — атмосфера довкола резиденцій делеґатів соціялістичних країн є закаламучена поліційними сиренами, стукотом коней поліціянтів і грюкотом чобіт сотень вояків", які разом становлять „армаду нібито сторожів спокою, які не противляться виступам юрб хуліґанів".

● **Бертранд Рассел**, 88-літній англійський філософ-пацифіст, став одним із організаторів англійської організації, яка пропагує боротьбу всіми можливими засобами, включно з демонстраціями проти війська й накликуванням до бунту військовиків, проти атомового озброєння. Англійські пацифісти типу Рассела бачать тільки власні й американські атомові бомби, а не бачать совєтських і не демонструють проти СССР.

● **Над Середземним морем** зник наприкінці минулого тижня єгипетський літак, який летів з Атен до Каїро. На літаку було 23 подорожні, у тому числі 5 американців. Розшуки не дали ніяких вислідів. Здогадуються, що літак впав у море, коли несподівано влетів в хуртовину, яка саме тоді шаліла в східній частині Середземного моря.

День Української Жінки в стейті Мишиґен

Українські Жіночі Організації Дітройту, Мишиґен, влаштували, як щорічно, День Української Жінки в неділю 14 серпня в парохіяльному парку в Дрейтон Плейнс, який є власністю української католицької церкви, Н. З. П. Д. М. в Гемтремк, Мишиґен. Погода дописала, а українці Метрополії Дітройту й Флінту прибули чисельно, зацікавлені програмою свята й можливостями розривок та відпочинку над озером. О год. 2-ій по полудні 4 священики відправили Молебен під пам'ятником на площі в намірені Українського Народу й Панахиду за душі поляглих Героїнь, що життя своє дали в боротьбі з ворогом за Волю України. Патріотичні промови виголосили до численних учасників свята о. декан д-р Кнап, місцевий парох, і о. декан Горошко, парох з Виндзору в Канаді.

Після відправи площу обляглили люди. Почалася програма:

Виступив великий гурт женців із серпами в українських гарних народних строях та при гомоні пісні „Пішли женці жито жати" змобілізував все, що живе у парку. Женці почали жати й в'язати снопи та класти у копи. Виросли скоро два полукіпки. Деякі не забували й заломити снопа, придержуючись всіх тонкощів „жниварської техніки" українського села. А пісні чергувалися. Це були традиційні українські „Обжинки", що їх вивели під мистецьким проводом диригента церковного хору п. Д. Атаманця членки Відділів Союзу Українок Америки, Українського Золотого Хреста, Української (Жіночої) Гетьманської Організації, Товариства „Просвіта", Сестрицтва при церкві Н. З. П. Д. М.. Скоро господиня п. Демян та господар п. Мартин Івасів принесли женцям їсти та запросили всіх на вечерю. По закінченні праці, женці виплели вінок із колосків, замаїли ним „молоду" Ярину Зубальську і з піснею „Котився вінок з поля", рушили до „хати" господарів, яким „молода" вручила вінок із побажанням доброго року, щастя й майна. При звуках музики й танців почалася гостина в хаті господарів, а глядачі обляглили виконавців програми. Пригадався многим Рідний Край, десь і сльоза покотилася у гурті цікавих, а женці з вервою витанцьовували й пританцьовували стародавних танків. Обжинки добігли до кінця по виступі пані Хомякової, що склала гостям і виконавцям подяку з рамени Ділового Комітету свята, „День Української Жінки". Діловий Комітет очолювала пані Марія Явна. Фантова льотерія із гарними виграшами була у досвідчених руках пані Васько. Чимало охочих притягали гри й забави, відбиванка, льосування, колесо щастя.

Глядачі не минали й гарно зорганізованої виставки українського народного мистецтва, про яку подбала пані Крохмалюкова „Українська Гостинниця" й буфет під вправною рукою пані Бортникової випродали все та вдоволили всіх українськими стравами. Харчі доставили в більшості даром вищезгадані українські жіночі організації. Ввесь дохід із свята в сумі $683.05 призначено на українську вищу школу (гайскул) в Гемтремк, в якій цього року уруховлено вже 9 і 10 кляси та прийнято багатьох нових учнів. Це перша українська середня школа в стейті Мишиґен. Всі ми сподіваємося від неї багато.

Павлина Зубальська,
секр. Ділового Комітету Дня Української Жінки.

Увага! ЮТИКА й ОКОЛИЦЯ! Увага!

10-ліття ПАРАФІЇ СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Дякуючи Всевишньому за обильні ласки, якими дарив нас у тяжкий час мандрівки, за поміч, яку подав нам в новому місці поселення, парафіяни церкви св. Володимира Великого в Ютиці, відзначують своє 10-ліття такими торжествами:

2-го — 9-го ЖОВТНЯ 1960 р.

СВ. МІСІЯ

Провідником св. Місії є Впр. о. місіонар МИКОЛА ІВАНІВ., ЧСВВ.
Науки КОЖНОГО ДНЯ — в год. 9:00 рано і 7:00 веч.

9-го ЖОВТНЯ — в год. 11:00

АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА

Відслужити, в асисті Духовенства, зволить Їх Ексцеленція, Високопреосвященніший Кир АМВРОЗІЙ СЕНИШИН, ЧСВВ, ДД., Єпископ Стемфорду.

9-го ЖОВТНЯ — в год. 1:00 по пол.

БЕНКЕТ

в авдиторії парафії св. Франца, при Дженесі 309 вул.
До ласкавої участі запрошені Наш Архиєрей, Владика Кир Амвросій, Духовенство, Конґресмени, Посадники міста й інші.

До участи в наших торжествах запрошуємо всіх Українців Ютики й сусідних міст.

о. Богдан СМИК — парох
Василь РАБАРСЬКИЙ,
Володимир ГНАТІВ — мужі довір'я

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАН.-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста НЮ ЙОРКУ

Відділ Українського Конґресового Комітету Америки

— влаштовує —

в неділю, дня 9-го жовтня 1960 р.
в год. 6:00 вечером
у великій залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
ч. 140-142 Друга Евеню — в Ню Йорку

ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ

в справі виборів

ПРЕЗИДЕНТА, ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА, СЕНАТОРІВ, КОНҐРЕСМЕНІВ.

Ціллю Віча є докладно поінформувати американських українців про значення виборів, конечність масової участи в них, а також про приписи в справі реєстрування та самого голосування.

На Вічу виступлять з короткими інформаційними доповіддями: д-р **Роман ОЛЕСНИЦЬКИЙ** — „Загальні інформації про вибори", адв. **Володимир СТЕК** — „Демократична Партія", адв. **Михайло ПІЗНАК** — „Республіканська Партія". Головну доповідь виголосить ред. **Роман ІЛЬНИЦЬКИЙ**. Є передбачена участь американських конґресменів.

Крім цього, на Вічу будуть ухвалені відповідні резолюції з протестом проти поневолення України московською комуністичною імперією.

Тому, що в Ню Йорку не маємо Українського Республіканського Клюбу, після Віча відбудуться **ОСНОВУЮЧІ ЗБОРИ КЛЮБУ.**

ПРОСИМО ПРО ЧИСЛЕННУ УЧАСТЬ.

Увага! Увага!

КЛІВЛЕНД і ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 14-го жовтня 1960 р.
в год. 7:30 вечером
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 2253 W. 14th Street — CLEVELAND, Ohio

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

місцевостей:
КЛІВЛЕНДУ — АКРОНУ — ЛЕЙКВУДУ і ЛОРЕЙНУ,

участь в яких повинні взяти члени Окружної Управи, та відділові Урядовці і конвенційні Делегати, як представники наступних Відділів:

50,
102, 108,
112, 180, 233,
240, 251, 291, 295,
328, 334, 336, 358, 364.

На порядку нарад важливі справи до полагодження.

На Зборах буде присутній:
головний секретар Українського Народного Союзу,
д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ.

До участи в Зборах запрошується загал Членства та місцеве Українське Громадянство.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Дмитро ШМАҐАЛА (голова) Осипа ОЛІНКЕВИЧ (секретар)

Увага! Увага!

ЯНҐСТАВН і ОКОЛИЦЯ!

В суботу, 15-го жовтня 1960 р.
в год. 7:00 вечером
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 1914 Franklin Avenue — YOUNGSTOWN, Ohio

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

місцевостей:
ЯНҐСТАВН, — КЕМПБЕЛ, — КАНТОН, НЮ КЕСЛ та ШАРОН і ТІТУСВІЛ (Па.),

участь в яких повинні взяти члени Окружної Управи, та відділові Урядовці і конвенційні Делегати, як представники наступних Відділів:

72,
74, 115,
119, 140, 218,
230, 274, 348, 386.

У Зборах візьмуть участь:
гол. секретар Українського Народного Союзу,
д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ
і головний радний Українського Народного Союзу,
ДМИТРО ШМАҐАЛА.

До участі в цих Зборах запрошені всі члени УНСоюзу згаданих місцевостей, як теж загал Українського Громадянства.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Петро ЛІЩАК (голова) Стефан БУРИЙ (секретар)

Увага! Увага!

ДЖЕРЗІ СИТІ й ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 7-го жовтня 1960 р.
в год. 7:30 вечером
в приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
в ДЖЕРЗІ СИТІ — при Фліт і Оклєнд вул.

— відбудуться —

НАРАДИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ Відділів УНСоюзу Надгудсонської Округи

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і Конвенційні Делегати наступних Відділів:

25, 70, 170, 171, 196, 213, 270, 275, 281, 286, 287, 380.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Звіти Відділів про збірку на Колеґію св. Василія — в Стемфорді;
2. Осіння членська кампанія УНСоюзу — реферує головний секретар УНСоюзу д-р Я. ПАДОХ;
3. Поточні справи.

Б. СТЕФАНОВИЧ,
Голова Окружної Управи

Українська олімпійська пресова конференція в Римі

30-го серпня ц. р., в азурній залі Кружка Римської Преси, у відомій палаті Маріньйолі, відбулася пресова конференція, влаштована представниками Українського Світового Комітету для справ спорту, який на час тривання XVII-тої Олімпіяди відкрив у Римі своє Олімпійське Інформаційне Бюро.

Конференцію відкрив вступним словом в італійській мові уповноважений УСКомітету п. Є. Мацьх, а обширним еляборатом про „Україну й Олімпійські Ігри" (виголошеним у французькій мові) виступив інж. Л. Бачинський.

З приводу тієї пресової конференції роздано й розіслано на понад 250 адрес чужинних журналістів у Римі й пресових аташе при Олімпійському Комітеті інформативний матеріял в англійській мові: „Україна й XVI-ті Олімпійські Ігри" та оба цьогорічні числа Бюлетенів УСКСС „За участь України в Олімпійських Іграх". На жаль італійська преса не мала змоги використати надісланого на її руки інформативного матеріялу, зогляду на обставину, що Італія була господарем Олімпійських Ігор.

Анонімні протести.

Перед дирекцією видавничої книгарні АНКОРА три неідентифіковані совєтські „туристи" гостро протестували проти виставки українського друкованого слова, називаючи виставлені експонати антисовєтською пропагандою. Цей „протест" є зайвим доказом, що виставка оправдала покладані на неї сподівання. „Анонімні туристи" це безсумніву представники „радвлади".

Люди на припоні.

Спортовики і туристи сателітних країн робили враження свобідних людей, одинцем чи групками походжаючи по місті, учасники совєтської команди бігцем прямували до й із автобусів, що їх підвозили до стадіонів і олімпійського селища. Самозрозуміло, що це утруднювало всім охочим нав'язати з ними контакт і показувало перед цілим світом, що совєтський змагун є рабом своїх політруків.

Виставка українського друкованого слова у вільному світі.

Від 23 серпня у вітрині видавничої книгарні АНКОРА (поблизу площі св. Петра) виставлені кращі експонати українського друкованого слова, випущені поза межами СССР. Серед них на особливу увагу заслуговують трптомова Українська Загальна Енциклопедія, Атляс України і сумежних країв, Співаник Червоної Калини, десятитомова Історія України М. Грушевського, видання НТШ, УВАН в США, Записки Чину СВВ й інші. Особливістю виставки є велике число інформативної літератури про Україну в мовах італійській, французькій, еспанській, англійській, португальській та одна книжка в мові фінській. Є це доказом великої активности української спільноти у вільному світі, даючи їй добре свідоцтво перед чужинними глядачами й відвідувачами з-поза залізної заслони.

УОІБ

Як усмирити невральгічні терпіння

Журналіст Старнс про „недоцінених кандидатів" — Ніксона і Кеннеді

Ню Йорк. — Журналіст пресового концерну Скріпса Говарда Ричард Старнс помістив статтю під заголовком „Недоцінені кандидати", в якій пише, що важко теперішнім кандидатам на президента віце-президентові Ричардові М. Ніксонові і сенаторові Джанові Ф. Кеннеді здобути собі популярність серед виборців, які пам'ятають і знають таких президентів, як теперішній президент Айзенгавер і як недавній президент ЗДА Ф. Д. Рузвелт, що обидва є „уважані за національних героїв". Журналіст Старнс каже, що час від часу появляються книжки, які збільшають леґенду про велич Ф. Д. Рузвелта, а Айзенгавер — це генерал, який виграв останню війну і який дав ЗДА мир, що триває вже 8 років, хоч комуністи вели різні менші аґресії. Але Старнс каже, що обидва теперішніх 33 американських тів не є гіршими від дотеперішніх 33 американських президентів, між якими були і такі нездари, як Грант і Гардінґ, і між якими тільки 5-ох або 6-ох можна зарахувати до дійсно великих. Журналіст Старнс закликає виборців не слухати тих, які кажуть, що не варто цього року голосувати на президента, бо і Ніксон і Кеннеді надаються на те, щоб бути добрими президентами цієї країни, кращими як багато їхніх попередників.

Радарова стація в Ґренляндії остерігає ЗДА проти ворожих ракет

Колорадо Спрінґс, Колорадо. — З головної кватири Північно-Американської Летунської Оборонної Команди повідомляють, що 1-го жовтня почала діяти радарова алярмова стація в Туле на Ґренляндії, яка остерігатиме ЗДА і Канаду проти ворожих далекосяжних ракет, і яка контролюватиме великі обшири комуністичної території. Її спостереження можна передавати до Летунської Оборонної Команди впродовж 10 секунд. ЗДА і Канада матимуть принаймні 15 мінут часу на те, щоб вислати свої бомбовики і протиракетні ракети проти ворога, коли б алярмова стація повідомила про появу ворожих ракет. Всього вільного часу від випущення ворогом ракет до дії тих ракет буде тільки 24 мінути. На півночі вже від деякого часу діють алярмові стації так званого Далекого Вчасного Алярму в Канаді, і вони можуть виявити ті ракети, які летітимуть низько над землею. Їх засяг виносить тільки сотки миль, а стація в Туле може своїм радаром „заглянути" на віддаль від двох до трьох тисяч миль.

Ніґерія відкидає плян Ґани щодо західньо-африканської федерації

Лягос. — Найбільша муринська держава Ніґерія, яка 1 жовтня ц. р. дістала свою самостійність, відкинула видвигнений Ґаною плян федерації західньо-африканських держав. Становище ніґерського уряду в цій справі та його засадничу політику окреслила княжна Александра, яка відчитала при відкритті ніґерського парляменту звернення, сформульоване і зредаґоване ніґерським урядом. У тій декларації кажеться, що Ніґерія буде зберігати з усіма іншими африканськими країнами, як також усіми країнами світу, приязні взаємини, але не входитиме в тісніші територіяльні-політичні зв'язки. Ніґерія — мовляв — хоче добрих взаємин з усіми членами Об'єднаних Націй, „які шанують їх чартер". Плян федерації західньо-африканських муринських держав був лянсований Ґаною і Ґвінеєю з прозорою інтенцією, щоб совєтофільські президенти тих країн, Кваме Нкрумаг і Секу Туре, грали там першу скрипку. Прем'єр Ніґерії заповів, що він виїде до Ню Йорку до Об'єднаних Націй на чолі численної делеґації. Він напевне скріпить протикомуністичний бльок у Об'єднаних Націях та послабить впливи Кваме Нкрумага.

● **У Парижі** арештовано дальших 10 інтелектуалів з-посеред лівих кол у зв'язку з кампанією ліберальних французьких письменників, професорів, артистів і малярів у користь альжирських арабів, 16 осіб засуджено за активну поміч альжирським партизанам на кари від 8 місяців до 10 років в'язниці.

! **Голови крайових комітетів** обох партій взаємно оскаржують себе в тому, що їхні партії завинили в тому, що комунізм поширився по цілому світі. Голова Республіканського Крайового Комітету сенатор Трустон Б. Мортон сказав, що під час демократичних президентів 700 мільйонів людей попали під владу комуністів, а голова Демократичного Крайового Комітету сенатор Генрі М. Джексон твердить, що комунізм з'явився на 90 миль від ЗДА на острові Кубі під час урядування Айзенгавера в Білому Домі.

ПОДГОРНИЙ ПОМАГАЄ ХРУЩОВУ ЛАЯТИ АМЕРИКУ ЗА „ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ" І „УКРАЇНСЬКІ ДНІ"

(Закінчення зі стор. 1-шої)

горного була виголошена українською мовою, до речі — перший раз в історії ОН. Вже в першому уступі своїх виводів Подгорний двічі висловив від імені делеґації УССР й „українського народу" свою глибоку вдячність Нікіті Сергійовичеві Хрущову за „ініціятиву відбути біжучу сесію при участі голів урядів". З черги промовець робив огляд міжнародної ситуації, зупинившись над неуспіхом Женевської конференції десяти делеґованих ОН представників для справи міжнародного роззброєння. Заявивши, що „ЗДА і їх партнери доложили всіх можливих зусиль, щоб запровадити в тупік роззброєневу проблему", він накинувся на ЗДА і Західню Німеччину, пригадуючи, що внаслідок німецької окупації України, під час другої світової війни, були нанесені Україні матеріяльні втрати сумою 70 мільярдів долярів.

Хиба ревуть воли...

Альжир і Конґо були наступні теми, що їм Подгорний присвятив увагу: „Український народ добре знає — говорив він — що означає колоніяльне поневолення, він допомагав і буде допомагати всім народам в їхній боротьбі за незалежність і проти колоніялізму".

Говорячи про колоніялізм, Подгорний процитував з Панаса Мирного: „Хиба ревуть воли як ясла повні?", наголошуючи в цей спосіб економічну нужду спричинену в колоніях експлуататорською політикою колонізаторів. Слухаючи цих виголошуваних з емфазою тирад, пригадалась мені мала сценка, яка мала нещодавно місце на нюйоркському летовищі Айдлвайлд з відвідин в Україні повернувся вже тут роджений. Його вітають рідні і питають, де ж його речі. Сідоглавий чоловік тяжко схвильований а врешті не видержує і плачучи каже: все там оставив, в одній сорочці приїхав, там біда... Ревуть „воли" в Україні, тільки кліка можновладців, що з ласки Москви і за ціну зради інтересів свого народу упливає в достатках, тільки для них „ясла повні", але не для рядового громадянина України. Це свята правда, що український народ добре знає, що таке колоніялізм, бо ж він є його об'єктом по сьогоднішній день, а Подгорний і соратники допомагають, як казав Шевченко, „душити матір власними руками".

Правда в очі коле

Всього чотирма словами згдав був прем'єр Канади Дж. Діфенбейкер у своїй промові 26-го вересня ц.р. поневолення України. Він спитав: „а що з волелюбним українським народом?" І тут же Подгорний поспішив з лайкою і пропаґандою, яка вже нікого не переконує. Три сторінки тексту виповнюють атаки Подгорного на Діфенбейкера і ЗДА, мовляв, „втручування у внутрішні справи суверенної України". Ось деякі уступи з його нападок: „Ми маємо обов'язок засудити аґресивні акти ЗДА націлені проти міжнародної безпеки... Це тим конечніше, що непошанування суверенности держав, проголошене Вашинґтоном, знаходить свій вияв в різних формах політики ЗДА.

Делеґація УРСР уважає своїм обов'язком ствердити перед Генеральною Асамблеєю, що відповідальні урядовце ЗДА продовжують переводити політику втручання у внутрішні справи українського народу як теж інших народів соціялістичних держав. Не дивлячись на те, що Україна підписала хартію ОН на рівних умовах з ЗДА, як суверенна і вільна держава, офіційні установи ЗДА, включно з Конґресом ЗДА, систематично проводять кампанію очорнювання української держави, уживаючи для тих цілей гітлерівських прихвостнів, які поповнили злочини супроти українського народу. Деякі члени Конґресу ЗДА, які, очевидячки не є дуже зайняті державними справами, виголошують „зворушливі" промови, проголошують т. зв. „тижні поневолених народів", і день Української Незалежности, маючи на увазі ту незалежність, яку принесли на багнетах кайзерівська Німеччина. Дешева та маскарада викликує гнів сорока двох мільйонів українців. Вона теж викликає глибоке хвилювання серед люблячих матір Україну трудових еміґрантів, які живуть в ЗДА й Канаді, вона ображує їх національну гідність, бо ж для всіх нас українців Радянська Україна є втіленням вільного, незалежного життя. Обурливо-провакативний виступ перед Генеральною Асамблеєю пана Діфенбейкера, канадійського пре'єра викликав глибоке обурення серед українського народу і широких кіл українських еміґрантів. Наша делеґація одержала багато листів не лише з України, але теж від українських еміґрантів в ЗДА й Канаді, які висловлюють свій протест з приводу цього афронту".

Досить цитати для цього, щоб зорієнтуватись в безприкладній лицемірности Подгорного. Вже навіть не будемо довше зупинятись над зробленим ним переліком чого то, завдяки совєтській системі, Україна не осягнула, що вже мовляв „перегнала" ЗДА коли річ іде про пер капіта продукцію сталі, чавуну, „як теж деяких інших індустріяльних і сільськогосподарських продуктів".

Здемаскувати лицемірство

Під час промови Подгорного заля спершу світила пусткою — це була перша промова ранньої сесії — і щойно згодом почала наповнятись. Теж Хрущов спізнився на яких десять хвилин, а деякі делеґації, як для прикладу ЗДА і Франції, взагалі не прийшли. Після промови Подгорного ми хотіли переконатись, як її сприймають об'єктивні спостерігачі сесії і майже в унізончули цю саму відповідь: пропаґанда! Це правда, що більшість присутніх на сесії ОН з найбільшим недовірям ставляться до пропаґандивних тирад совєтських сателітів й уважає їх бездушним знаряддям в руках Москви. Але цього пасивного знання ще мало, треба відбити брутальну брехню на цьому міжнародному форумі фактами і правдою.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 36, повідомляє свої Членкині, що Збори відбудуться в неділю, 9-го жовтня 1960 р., в год. 4:30 по пол. точно, в церковній залі. Просимо Членкині прибути на означений час, а довгуючим пригадуємо — вирівняти залеглості. — Є. Геруля, предс.; К. Ярославська, кас.; С. Гунька, секр.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори 94 Відд., ім. М. Шашкевича, відбудуться в неділю, 9-го жовтня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в залі УДКлюбу, при вул. 2376 Грейлінґ. Проситься членів прибути на Збори, з огляду на важливість деяких справ, а довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглі вкладки. — І. Совірка, рек. секретар.

Український Народний Союз і „Свобода" це твердиня українців у вільному світі, які мають за собою 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміґрації в Америці.

Посмертні згадки

Іван АЛЕКСАНДРОВИЧ, член Відд. 198 УНСоюзу в Порт Джервіс, Н. Й., помер 1-го жовтня 1960 р., на атак серця на 69-му році життя. Покійний походив з м. Комарна, пов. Рудки, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, одну доньку Марію, 4-ох внуків та 2-ох правнуків. Похорон відбувся у вівторок, 4-го жовтня ц. р., з кат. церкви в Порт Джервіс, Н. Й. — Вічна Йому Пам'ять.

Сидор

Григорій СТОЯКЕВИЧ, член Т-ва „Воля", Відд. 46 УНСоюзу в Ню Йорку, відійшов у Вічність, по довгій недузі дня 1-го листопада 1959 р. Покійний помер у лікарні в Трентоні, на 80-му році життя. Членом УНСоюзу був Покійний впродовж 43 років. Походив з с. Ляшки Горішні, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну та 2-ох синів: Михайла й Івана. Покійний похоронений на цвинтарі в Трентоні, Н. Дж., із правосл. церкви — В. Й. П.!

Родина

Василь ПРОЦИК — довголітній член Б-ва св ап. Петра й Павла, Відд. 220 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер 23-го вересня 1960 р., на 68-му році життя. Покійний походив із с. Топорів, пов. Радехів. Полишив у смутку Родину та Знайомих. Похорон відбувся 25-го вересня ц. р., з укр. кат. церкви Рожд. Божої Матері, при участі Родини, Членів Б-ва та Знайомих. Покійного поховано на цвинтарі Воскресення. — Вічна Йому Пам'ять!

Гр. Гарасим, секр.

ТАРЗАН, ч. 4,534. Житло оленів.

Залишивши своїх приятелів, Тарзан погнався через великі дерева, завжди шукаючи нових пригод.

Але незабаром він відчув приступ сильного голоду і спустився на землю з травою...

Бо це було житло оленя бари!